

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ**

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:
Αναλυτικά Προγράμματα - Παρατήρηση -
Αναστοχασμοί

Γ' εξάμηνο

Ο Στοχασμός των υποψηφίων εκπαιδευτικών ως διαδικασία
αυτό-βελτίωσης του εκπαιδευτικού τους έργου

Σκοπός του μαθήματος

Να μπορείτε:

- να αναγνωρίζετε το **τι; γιατί; πώς;** της στοχαστικής διαδικασίας
- να έχετε ερωτήματα που μπορούν να σας καθοδηγήσουν στην ανάλυση, την αμφισβήτηση και το συνειδητό προγραμματισμό της δράσης σας.

Ορισμοί του στοχασμού

- Προσεκτική κι επίμονη **θεώρηση** οποιασδήποτε πρακτικής, αντίληψης, γνώσης & **ανάδειξη των θεμελίων τους και των συνεπειών τους** (Dewey 1933)
- **Κριτική στάση & προσπάθεια αλλαγής** (Schon 1983, Zeichner & Liston 1996)

Ο στοχασμός στο πλαίσιο της ΠΑ μπορεί να οριστεί ως

- ✓ «η ικανότητα του υποψηφίου εκπαιδευτικού να σκεφτεί το παιδαγωγικό & διδακτικό του έργο και το πλαίσιο στο οποίο αυτό συμβαίνει».
- ✓ «μία προσπάθεια αναγνώρισης, επανεξέτασης, άσκησης κριτικής στις υπάρχουσες αντιλήψεις και πρακτικές με στόχο τη βελτίωση του ίδιου του εκπαιδευτικού όσο και του εκπαιδευτικού έργου».

Σκοπός του αναστοχασμού

- να **ξανασκεφτούμε** τις ενέργειες που κάναμε και τα αποτελέσματα που είχαν κατά την υλοποίηση της δραστηριότητας που σχεδιάσαμε, **να εντοπίσουμε** τι διευκόλυνε και τι όχι τη συμμετοχή και τη μάθηση των παιδιών, **να κατανοήσουμε** τους λόγους που οδήγησαν σε αυτό που εμείς και τα παιδιά βιώσαμε κατά την οργανωμένη δραστηριότητα και **να σκεφτούμε εναλλακτικούς τρόπους** για τη βελτίωση της διδασκαλίας μας.

Άσκηση

- Α. Σε τι και πως αναστοχάζονται οι συγκεκριμένες φοιτήτριες μετά τη δραστηριότητα που πραγματοποίησαν;
- Β. Σε τι διαφέρει ο αναστοχασμός τους ως προς το περιεχόμενο (σε τι ανταστοχάζονται), στον τρόπο (πώς αναστοχάζονται – τι εμπεριέχει ο αναστοχασμός τους) και στο πώς μπορεί να τους βοηθήσει στην πορεία της πρακτικής τους άσκησης;
- Διαβάστε τις παρακάτω περιγραφές από τα ημερολόγια δύο φοιτητριών:

1^ο παράδειγμα

- Στη συζήτηση με αφορμή φυλλάδια της *Action aid*, που έδειχναν μαθητές σε σχολεία, καθώς και τη φωτογραφία του υιοθετημένου από την οικογένειά μου κοριτσιού, τα νήπια έδειξαν πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, περιέγραψαν ό,τι έβλεπαν, συζήτησαν για την κατάσταση των φτωχών χωρών και πρότειναν λύσεις για τη βοήθεια τους. Επίσης εξέφρασαν απόψεις για το θέμα της αναδοχής παιδιού.

2^ο παράδειγμα

- «Σαν κακή πρακτική θεωρώ ότι ήταν η συζήτηση που έκανα στην παρεούλα όπου, επειδή ήθελα να τους δώσω να καταλάβουν τι θα κάνουμε και πώς, μιλούσα μόνο εγώ και τα παιδιά όπως ήταν λογικό βαρέθηκαν. Έτσι τις επόμενες μέρες έδινα περισσότερο το λόγο στα παιδιά και η ώρα στην παρεούλα ήταν ακριβώς όση έπρεπε. Επίσης μία άλλη κακή πρακτική που προσπάθησα να την αλλάξω κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας μου και θα προσπαθήσω να μην ξανακάνω στη πορεία είναι να οργανώσω μία δραστηριότητα χωρίς να λάβω υπόψη μου τα ενδιαφέροντα των παιδιών και χωρίς να εμπλέξω τις προτάσεις τους στη διεξαγωγή της διότι, πέραν του ότι τα παιδιά δε θα ενδιαφερθούν, δε θα πετύχει.»

Στοχασμός κατά την πρακτική άσκηση ΓΙΑΤΙ;

- Επειδή η ανάληψη παιδαγωγικού & εκπαιδευτικού έργου απαιτεί μία σειρά αποφάσεων για σκοπούς & στόχους, προσδοκίες από τα παιδιά, διαδικασία & μεθόδους, κριτήρια αξιολόγησης κ.λπ.
- Επειδή οι αποφάσεις αυτές δεν είναι τυχαίες, αλλά αποτελούν βαθύτατα πολιτικές και ηθικές πράξεις (ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ)
- Είναι σημαντικό μέσα από το στοχασμό να μπορούμε να προσδιορίσουμε τη σχέση θεωρίας, έρευνας και πράξης.

Αποφάσεις ως πολιτικές και ηθικές πράξεις

- Ποιον ρόλο έχω τελικά μέσα στην τάξη και που φαίνεται αυτό; Τι σημαίνει η επιλογή αυτού του ρόλου για τις προσωπικές μου θεωρίες σχετικά με τον τρόπο που μαθαίνουν και αναπτύσσονται τα παιδιά;
- Τι περιμένω από τα παιδιά και τι περιμένω από τη σχέση μου μαζί τους; Γιατί;
- Πόσο χρόνο διαθέτω προκειμένου να γνωρίσω και να ακούσω τα παιδιά της τάξης; Γιατί δίνω τόσο χρόνο; Τι θα μπορούσα είχα κάνει και τι μπορώ να κάνω από εδώ και πέρα;
- Τι θεωρώ σημαντικό τα παιδιά να μάθουν; Πώς φαίνεται αυτό από την πρακτική που επιλέγω;
- Τι ευρύτερες αξίες, στάσεις, διαθέσεις και συμπεριφορές ευνοώ στην τάξη και με ποιον τρόπο;
- Πότε αισθάνομαι ευχαριστημένη από το έργο μου / από τα παιδιά / από τον εαυτό μου;
- Πόσο τελικά συνειδητές είναι οι διδακτικές μου επιλογές αλλά και το τι δίνω και παίρνω από την καθημερινή εκπαιδευτική πράξη; Πως με βοηθά ο στοχασμός κατά την πρακτική μου άσκηση στο να σχεδιάσω ή να ανασχεδιάσω τη μέλλουσα πρακτική μου;

Στοχασμός κατά την πρακτική άσκηση ΓΙΑΤΙ;

- Ποιος είναι ένας καλός εκπαιδευτικός;
Μεταξύ άλλων αυτός που **μπορεί να βελτιώσει την καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική του για να πετύχει καλύτερα αποτελέσματα** σχετικά με την ανάπτυξη των παιδιών.
- Η βελτίωση αυτή προκύπτει όταν:
κατανοεί, ελέγχει, αμφισβητεί την εκπαιδευτική διαδικασία, τις παραδοχές και τα αποτελέσματά της.

Στοχασμός κατά την πρακτική άσκηση ΓΙΑΤΙ;

- Οι κοινωνικές συνθήκες αλλάζουν δραματικά
- Οι ανάγκες των παιδιών αλλάζουν
- Τα αναλυτικά προγράμματα αλλάζουν
- Ο ίδιος ο εκπαιδευτικός αλλάζει
- **Πώς μπορεί η αρχική εκπαίδευση να υποστηρίξει τον εκπαιδευτικό στην πορεία της καριέρας του αν δεν του έχει δώσει εργαλεία για να επιλέγει κριτικά, να αναρωτιέται και να αλλάζει;**

Ο στοχασμός είναι ένα από αυτά....

Ο στοχασμός χρειάζεται να διδαχτεί;

- Πώς μπορούμε να εγγυηθούμε ότι οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί δεν θα περιοριστούν σε επιφανειακή συζήτηση της εκπαιδευτικής τους πρακτικής;
- Πώς μπορούμε να εγγυηθούμε ότι οι υποψήφιοι εκπαιδευτικοί δεν θα περιοριστούν σε ζητήματα τεχνοκρατικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου;

Ο στοχασμός απαιτεί:

```
graph TD; A[Ο στοχασμός απαιτεί:] --- B(Προσωπικά χαρακτηριστικά); A --- C(Ειδικές γνωστικές ικανότητες); B --- D(Ευρύτητα πνεύματος, Υπευθυνότητα, Αφοσίωση, Ικανότητα αξιολόγησης); C --- E(Παρατήρηση & περιγραφή φαινομένων, Ικανότητα ανάλυσής τους); E --- F(Εκπαίδευση);
```

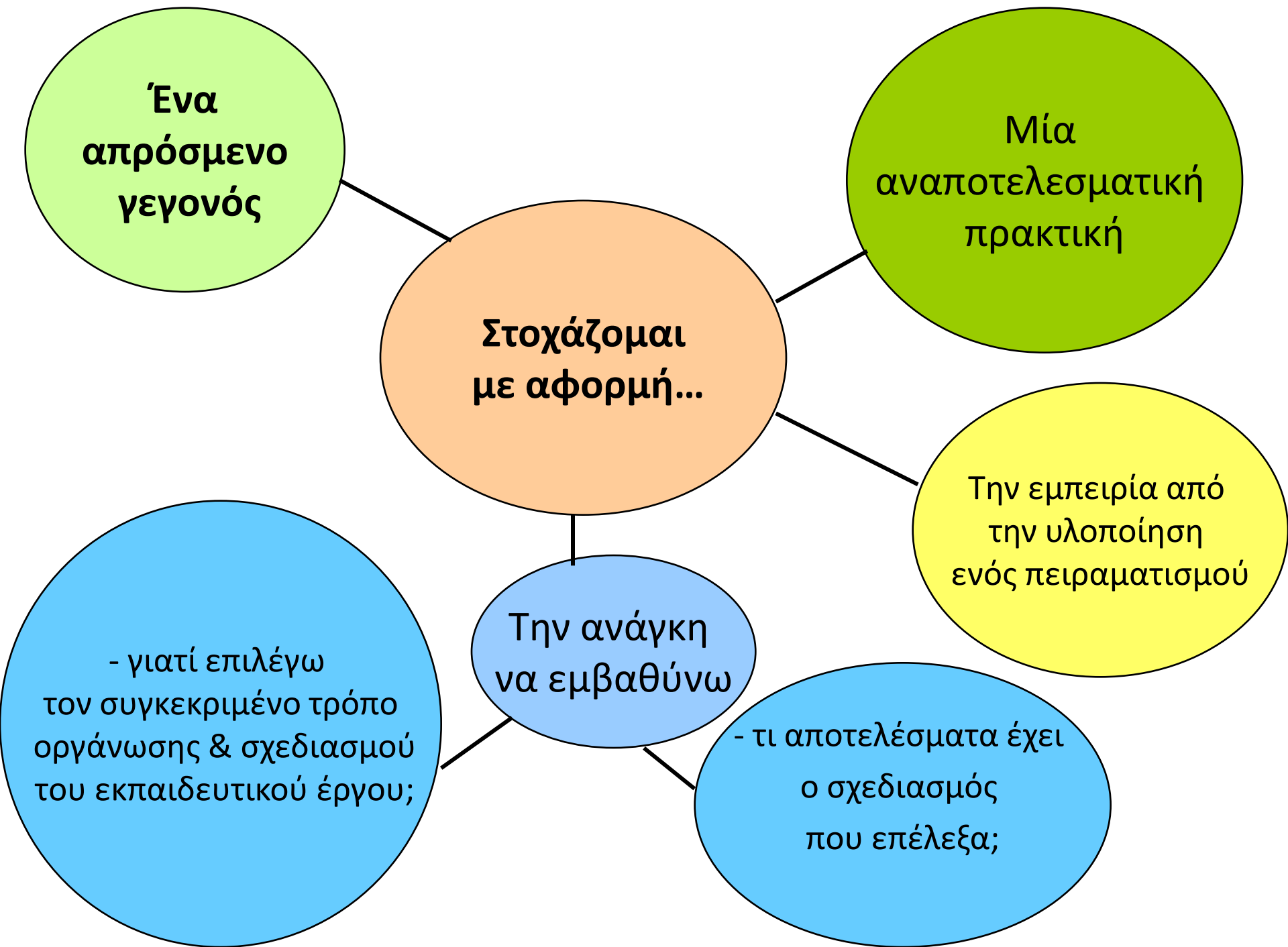
Προσωπικά
χαρακτηριστικά

Ευρύτητα πνεύματος
Υπευθυνότητα
Αφοσίωση
Ικανότητα αξιολόγησης

Ειδικές
γνωστικές
ικανότητες

Παρατήρηση &
περιγραφή φαινομένων
Ικανότητα ανάλυσής τους

Εκπαίδευση

Είδη στοχασμού: ΠΟΤΕ στοχάζομαι;

Ορισμένες ταξινομήσεις του είδους του αναστοχασμού έχουν σχέση με το πότε αυτό συμβαίνει. Π.χ.

in action: κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πράξης
ή

on action: μετά την εκπαιδευτική πράξη

(Schon, 1983)

Είδη στοχασμού: ΠΑΝΩ ΣΕ ΤΙ στοχάζομαι;

Σε σχέση

- με το εκπαιδευτικό έργο, τις δραστηριότητες, τις μεθόδους (**τεχνοκρατικό επίπεδο**)
- με τον εαυτό μου, προσωπικές εμπειρίες, συναισθήματα, αλλαγές (**προσωπικό επίπεδο**)
- με τις απαιτούμενες γνώσεις, εμπειρίες για την άσκηση του επαγγέλματος (**πρακτικό επίπεδο**)
- με τις ηθικές, δεοντολογικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής πράξης (**κριτικό επίπεδο**).

Ο αναστοχασμός στο τεχνοκρατικό επίπεδο

- αφορά σε θέματα που έχουν να κάνουν με την οργάνωση και διαχείριση του εκπαιδευτικού έργου,
- τη δομή και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων,
- την αξιοποίηση των μεθόδων, των ερωτήσεων κ.α.
- τη διαχείριση του χρόνου, της λεκτικής αλληλεπίδρασης
- την επίτευξη των στόχων της διδασκαλίας.

Παραδείγματα για το τεχνοκρατικό επίπεδο (ενδεικτικά ερωτήματα)

ΠΡΙΝ

- Τι στόχους θέτω στην πρακτική μου άσκηση;
- Τι τρόπους εργασίας σκέφτομαι να επιλέξω στην ΠΑ;

ΚΑΤΑ

- Οι δραστηριότητες που σχεδίασα ήταν πλούσιες; Είχαν ποικιλία μεθόδων;
- Επιτεύχθηκαν οι στόχοι που έθεσα στη συγκεκριμένη οργανωμένη δραστηριότητα;

ΜΕΤΑ

- Ήταν σαφείς για μένα και για τα παιδιά οι στόχοι που έθεσα στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που σχεδίασα; Γιατί;
- Τι μπορώ να σκεφτώ/κάνω για θέτω πιο σαφείς στόχους;

Ο αναστοχασμός σε προσωπικό επίπεδο

- εστιάζει στον εαυτό μας,
- αναφέρεται σε προσωπικές εμπειρίες,
- αναφέρεται σε συναισθήματα
- αποτιμά τις αλλαγές που παρατηρήσαμε ότι συνέβησαν σε μας κατά τη διάρκεια ή/και μετά την ΠΑ ως προς τις εμπειρίες, γνώσεις, δεξιότητες που αποκτήσαμε.
- **Βοηθητικά ερωτήματα:** με ποια συναισθήματα προσεγγίζω τα παιδιά και το καθημερινό μου έργο; πόσο επαρκής αισθάνομαι γι' αυτό που έχω αναλάβει; Πώς χειρίζομαι καταστάσεις όπου οι καταστάσεις δεν προχωρούν όπως περίμενα;

Παραδείγματα από το προσωπικό επίπεδο (ενδεικτικά ερωτήματα)

ΠΡΙΝ

- Με ποια συναισθήματα ξεκινώ την πρακτική μου άσκηση;

ΚΑΤΑ

- Παρατήρησα κάποιο γεγονός σήμερα που μου έκανε εντύπωση; Ποιο ήταν αυτό; Γιατί το πρόσεξα;
- Με βοήθησε να μάθω κάτι σε σχέση με τον εαυτό μου; (π.χ. πόσο τα καταφέρνω, πόσο μου αρέσει αυτό που κάνω, πόσο έχω αλλάξει).

ΜΕΤΑ

- Πώς βλέπω τον εαυτό μου ως νηπιαγωγό μετά την εμπειρία μου στην πρακτική;
- Πόσο έτοιμος/η νοιώθω να αναλάβω παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό έργο και γιατί;
- Τι συναισθήματα ανέπτυξα στη διάρκεια της ΠΑ; Πώς τα διαχειρίστηκα; Γιατί;

Ο αναστοχασμός σε πρακτικό επίπεδο

- επικεντρώνεται στη συσσωρευμένη γνώση και εμπειρία που αφορά στην άσκηση του επαγγέλματος
- εκφράζεται μέσα από γενικές διατυπώσεις τού τι πρέπει να κάνει κανείς για να ασκήσει με επιτυχία το επάγγελμά του.
- **Βοηθητικό ερώτημα: τι από αυτά που κάνω φαίνεται να έχουν αποτέλεσμα; Ποιες πρακτικές στο ελεύθερο παιχνίδι/ ο.δ. έχουν ανταπόκριση από τα παιδιά;)**

Παραδείγματα από το πρακτικό επίπεδο (ενδεικτικά ερωτήματα)

ΠΡΙΝ

- Τι μπορώ να κάνω από όλα αυτά που έχω μάθει; Τι από όλα αυτά μπορεί να με βοηθήσει; Τι χρειάζεται να μάθω ακόμα;

ΚΑΤΑ

- Έμαθα κάτι από τη σημερινή μου εμπειρία που μπορώ να το αξιοποιήσω στη συνέχεια;

ΜΕΤΑ

- Τι πρέπει να κάνει μια/ένας νηπιαγωγός για να εξασφαλίσει μία δημοκρατική, συμμετοχική και συνεργατική προσχολική εκπαίδευση;
- Ποιες ήταν οι καλές πρακτικές που παρατήρησα και θα ήθελα να υιοθετήσω και γιατί;
- Ποιες ήταν οι πρακτικές που θα προσπαθήσω να μην επαναλάβω και γιατί;

Ο αναστοχασμός σε κριτικό επίπεδο

- επικεντρώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο της διδακτικής πράξης,
- συζητά ευρύτερες πεποιθήσεις που συνδέονται με τους σκοπούς της εκπαίδευσης,
- αμφισβητεί επιλογές και πρακτικές
- αναδεικνύει τις ηθικές και δεοντολογικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής πράξης.
- **Βοηθητικά ερωτήματα: πόσο τελικά ακούω τα παιδιά και πόσο καθορίζω το τι και πως γίνεται ανάλογα με τις δικές μου επιδιώξεις και τρόπο σκέψης; Με ποια κριτήρια αξιολογώ τη δράση των παιδιών; πώς κατέληξα σε αυτά: Γιατί τα επέλεξα:**

Παραδείγματα κριτικού αναστοχασμού (ενδεικτικά ερωτήματα)

ΠΡΙΝ

- Πώς θα αντιμετωπίσω τα παιδιά της τάξης μου;
- Ποιο ρόλο θα έχω μέσα στην τάξη;

ΚΑΤΑ

- Πόσο χρόνο διαθέτω προκειμένου να γνωρίσω και να ακούσω τα παιδιά της τάξης;
- Πώς επιλέγω αυτό που είναι σημαντικό για τα παιδιά να μάθουν;
- Οργανώνω δραστηριότητες που έχουν νόημα για τα παιδιά;

ΜΕΤΑ

- Αντιμετώπισα τα παιδιά ως μια ομοιογενή ομάδα ή προσπάθησα να διαφοροποιήσω τις ενέργειές μου ανάλογα με τη ιδιαιτερότητα του καθενός; Αιτιολογώ την απάντησή μου και αναφέρω αντίστοιχα παραδείγματα.

Για να ενισχυθεί ο στοχασμός σε β ά θ ο ς ...

είναι σημαντικό να χρησιμοποιούμε

ανώτερες γνωστικές λειτουργίες,

όπως

- η συσχέτιση,
- η εξήγηση,
- η εναλλακτική πρόταση,
- η γενίκευση,
- η κριτική.

Ένα παράδειγμα

- **1. περιγραφή, αναφορά σε γεγονότα**

Στη συζήτηση με αφορμή φυλλάδια της Action aid, που έδειχναν μαθητές σε σχολεία, καθώς και τη φωτογραφία του υιοθετημένου από την οικογένειά μου κοριτσιού, τα νήπια έδειξαν πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, περιέγραψαν ό,τι έβλεπαν, συζήτησαν για την κατάσταση των φτωχών χωρών και πρότειναν λύσεις για τη βοήθεια τους. Επίσης εξέφρασαν απόψεις για το θέμα της αναδοχής παιδιού.

- **2. περιγραφή γεγονότων με επιστημονική ορολογία (αναφορά σε θεωρίες)**

Εφάρμοσα τις αρχές της συνεργατικής μάθησης και χώρισα τα παιδιά σε ομάδες προκειμένου...

3. Συσχέτιση γεγονότων – εξηγήσεις – τεκμηρίωση - εναλλακτικές λύσεις Ερωτήσεις που με βοηθούν να κάνω συσχετίσεις

Κατάφερα να ενεργοποιήσω και να διατηρήσω το ενδιαφέρον των παιδιών; Σε ποια σημεία – σε ποια όχι; Γιατί; Τι θα μπορούσα να κάνω για να εξασφαλίσω περισσότερο το ενδιαφέρον των παιδιών σε επόμενες δραστηριότητες;

- Κατάφερα να αναπτυχθεί η σκέψη και η δράση των παιδιών μέσα από τη συμμετοχή τους, την επικοινωνία και τη συνεργασία; Δίνω ένα θετικό και ένα αρνητικό παράδειγμα. Πώς και γιατί το κατάφερα (ή δεν το κατάφερα) αυτό;

Συσχέτιση γεγονότων – εξηγήσεις – τεκμηρίωση - εναλλακτικές λύσεις

Παραδείγματα συσχετίσεων

- *«Κατά την άποψή μου, είχα μια καλή πρώτη επικοινωνία με τα παιδιά αυτής της ηλικίας, αλλά ίσως θα ήταν καλύτερο από εδώ και πέρα να μην έχω τόσο καθοδηγητικό ρόλο και να αφήνω τα παιδιά να δίνουν την πορεία που θέλουν στη συζήτηση και κατ' επέκταση στην υπόλοιπη δραστηριότητα. Δεν θα πρέπει να με φοβίζει αυτή η αλλαγή του σχεδιασμού του προγράμματος, αλλά να εμπνέομαι από τις ιδέες των παιδιών».*
- *Όταν πρότεινα στα παιδιά να βγάλουμε τους πάγκους της παρεούλας και δέχτηκαν δεν σκέφτηκα να τους αφήσω να κρίνουν το χώρο της παρεούλας και να προτείνουν διάφορες απόψεις για το πώς να τον τροποποιήσουμε. Κατά τη μελλοντική μου δράση θα ενισχύω όσο γίνεται περισσότερο την κριτική και δημιουργική σκέψη των παιδιών προβληματίζοντας και ενθαρρύνοντάς τα να εκφράζουν σκέψεις και απόψεις.»*

Ένα παράδειγμα (συνέχεια)

4. Γενίκευση

- «Οι καλές πρακτικές που χρησιμοποίησα στην πρακτική μου άσκηση και θα κρατήσω είναι πρώτα απ' όλα η αλληλεπίδραση μου με τα νήπια και μέσω αυτής η ανατροφοδότηση, οι ανοιχτές και σαφείς ερωτήσεις, η χρήση του πρώτου πληθυντικού, ο χρόνος που έδινα στα παιδιά να σκεφτούν να απαντήσουν, η ανακατασκευή ερωτήσεων όταν τα παιδιά δεν απαντούν, η επιμονή στους κανόνες και η προτροπή προς τα παιδιά να εκφραστούν και να μιλούν δυνατά, η ομαδοσυνεργατική μάθηση, η βιωματική μάθηση, οι δραστηριότητες με σκοπό την ενίσχυση της κριτικής και δημιουργικής τους σκέψης, ο έπαινος, η εργασία σε μεικτές ομάδες ή ζευγάρια διαφορετικού φύλου. Θεωρώ ότι με όλα τα παραπάνω δημιουργείται ένα άψογο επικοινωνιακό κλίμα, τα παιδιά νιώθουν μέλη της ομάδας, συμμετέχουν ενεργά και ενισχύεται η ολόπλευρη ανάπτυξή τους.»

Ένα παράδειγμα (συνέχεια)

5. Διατύπωση κριτικής για τους σκοπούς της εκπαίδευσης και τις εκπαιδευτικές πρακτικές/προτάσεις

π.χ.

- Κατάφερα να διαμορφώσω ένα μαθησιακό περιβάλλον που πληρούσε τα κριτήρια ποιότητας του παιδαγωγικού χώρου ενός νηπιαγωγείου;
- Κατάφερα να σχεδιάσω δραστηριότητες που σέβονταν τις ικανότητες & τα ενδιαφέροντα των παιδιών;
- Δίνω ένα θετικό και ένα αρνητικό παράδειγμα.
- Πώς και γιατί το κατάφερα (ή δεν το κατάφερα) αυτό;

Παράδειγμα κριτικού στοχασμού

- «Εάν επιθυμούμε μια δημοκρατική και συμμετοχική τάξη θα πρέπει με τις καθημερινές μας πρακτικές να το καλλιεργούμε. Έτσι για παράδειγμα δεν θα πρέπει να υιοθετήσουμε ένα δασκαλοκεντρικό μοντέλο, όπου ο δάσκαλος είναι η εξέχουσα μορφή της τάξης. Θα πρέπει να εφαρμόσουμε μια παιδοκεντρική διδασκαλία, όπου τα ενδιαφέροντα των παιδιών θα προηγούνται. Επίσης αυτό θα πρέπει να φαίνεται/επιδιώκεται σε όλες μας τις πρακτικές. Για παράδειγμα η νηπιαγωγός θα πρέπει να ζητά τη γνώμη των παιδιών και στο σχεδιασμό (με τι θέμα θα ασχοληθούμε) αλλά και στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων (πώς να φτιάξουμε κάτι). Επίσης είναι ευθύνη της νηπιαγωγού να καλλιεργήσει ένα θετικό κλίμα αποδοχής μέσα στην τάξη, που θα την βοηθήσει στη συνέχεια να εφαρμόσει συνεργατικές μεθόδους. Η συνεργασία είναι κάτι το οποίο μαθαίνεται. Τα μικρά παιδιά λόγω εγωκεντρισμού και έλλειψης εμπειριών, δεν τους είναι εύκολο να συνεργαστούν. Αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να τους το δείξουν και μάλιστα να επιμείνουν ώστε να τους το μάθουν. Γι' αυτό η νηπιαγωγός θα πρέπει συχνά να δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να δουλέψουν σε ομάδες/ζευγάρια. Τέλος σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή των παιδιών στις δραστηριότητες, θα πρέπει η νηπιαγωγός να φροντίζει να σχεδιάζει ελκυστικές δραστηριότητες που αφορούν τα παιδιά, να χρησιμοποιεί ποικιλία μεθόδων και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων. Να τους δίνει το χρόνο που χρειάζονται και να επιβραβεύει την προσπάθεια των παιδιών.»

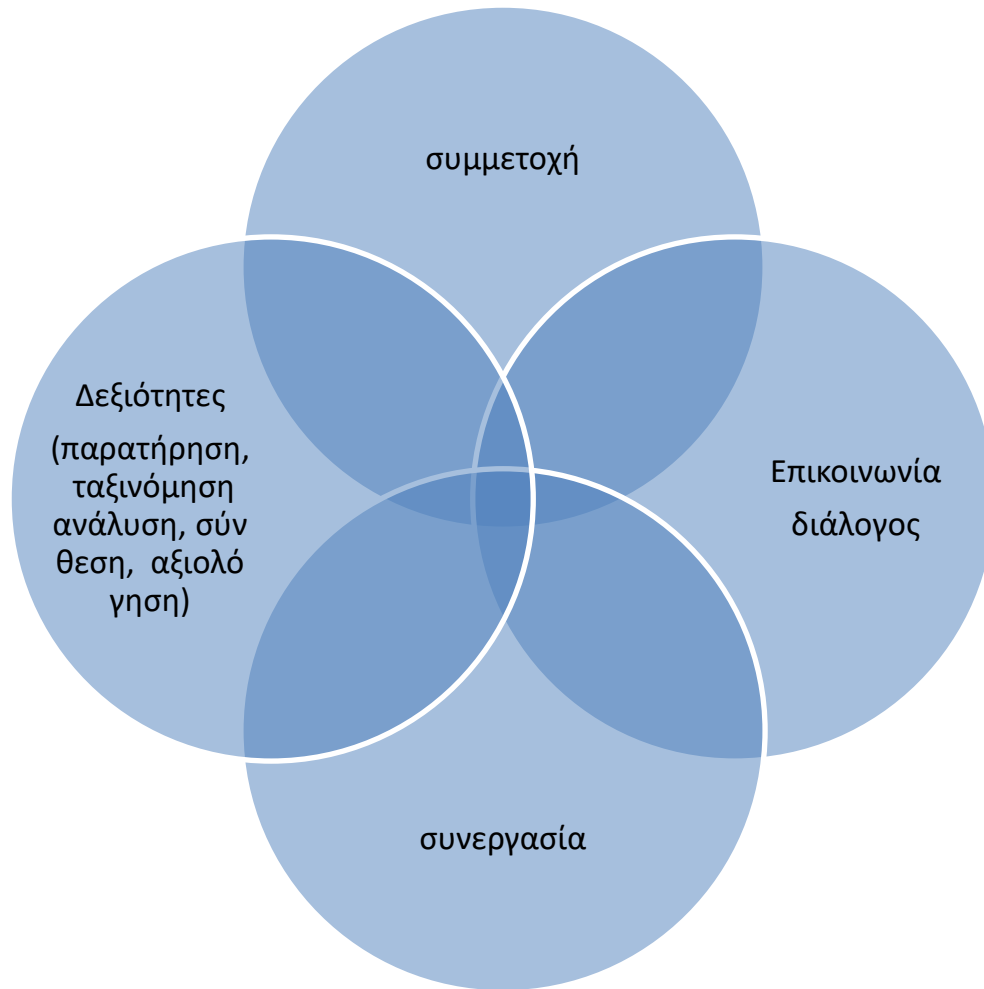
Άρα, σε τι να στοχαστώ;

- Τεχνοκρατικό επίπεδο (πέτυχαν οι στόχοι μου; Ήταν σαφείς οι ερωτήσεις μου;)
- Πρακτικό επίπεδο (τι από αυτά που κάνω φαίνεται να έχουν αποτέλεσμα; Ποιες πρακτικές στο ελεύθερο παιχνίδι/ ο.δ. έχουν ανταπόκριση από τα παιδιά;)
- Προσωπικό επίπεδο (με ποια συναισθήματα προσεγγίζω τα παιδιά, τη νηπιαγωγό, τα παιδιά, πόσο επαρκής αισθάνομαι γι' αυτό που έχω αναλάβει; Πώς χειρίζομαι καταστάσεις όπου οι καταστάσεις δεν προχωρούν όπως περίμενα;)
- Κριτικό επίπεδο (πόσο τελικά ακούω τα παιδιά και πόσο καθορίζω το τι και πως γίνεται ανάλογα με τις δικές μου επιδιώξεις και τρόπο σκέψης; Με ποια κριτήρια αξιολογώ τη δράση των παιδιών; πώς κατέληξα σε αυτά; Γιατί τα επέλεξα;)

Άρα, πώς να στοχαστώ;

- 1. περιγραφή (π.χ. αν έγινε το ένα ή το άλλο;)
 - 2. συσχέτιση / εξήγηση (πώς συνδέεται μία πρακτική με συγκεκριμένα αποτελέσματα)
 - 3. εναλλακτική πρόταση
 - 4. γενίκευση
 - 5. κριτική προσέγγιση της εκπαιδευτικής πράξης
-
- ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
 - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ
 - ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ
 - ΑΝΟΙΚΤΟΤΗΤΑ
 - ΔΙΑΘΕΣΗ ΓΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

Ποιο είναι το όραμά μας για την προσχολική εκπαίδευση

ΑΞΙΟΝΕΣ	ΓΙΑΤΙ;	ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΩ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Ως ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ	Να γνωρίσω τα παιδιά Να τεκμηριώσω τι γίνεται για να πάρω αποφάσεις Να αξιολογήσω τα αποτελέσματα των επιλογών μου	Επιτόπια παρατήρηση και ερμηνεία Χάρτης Συνέντευξη με παιδιά Κοινωνιόγραμμα
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Ως ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	Εφαρμογή σύγχρονων αρχών και εκπαιδευτικών διαδικασιών Πρωτοτυπία	Τεκμηρίωση σχεδιασμού με βάση την έρευνα Εβδομαδιαίος και ημερήσιος σχεδιασμός
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ Ως ΣΤΟΧΑΖΟΜΕΝΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	Για τον εντοπισμό των θετικών και αρνητικών σημείων Γενίκευση προσωπικής και πρακτικής γνώσης Κριτική –ζητήματα εξουσίας και δημοκρατίας	Πριν Κατά και Μετά την εκπαιδευτική πράξη Μέσω ερωτημάτων και ελεύθερου στοχασμού

Μπορείτε, επίσης, να διαβάσετε:

Αυγητίδου, Σ. & Χατζόγλου, Β. (2013). Η εκπαίδευση του στοχαζόμενου εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης: η συμβολή των ημερολογιακών καταγραφών. Στο Α. Ανδρούσου - Σ. Αυγητίδου (επιμ.) *Η πρακτική άσκηση στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών: Ερευνητικές προσεγγίσεις, Δίκτυο Πρακτικών Ασκήσεων*. Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Εθνικό Καποδιστριακό Παν/μιο Αθηνών.

<http://www.ecd.uoa.gr/wp-content/uploads/2013/10/H-πρακτ.-Ασκ.-Δίκτυο-Πρακτικών-Ασκήσεων.pdf> (σελ. 97-124)